

A 1850/presidiet

Tekijä(t) Keskiryhmä
Käsittelijä Puheenjohtajisto

Jäsen ehdotus vapaan liikkuvuuden säilyttämisestä Pohjoismaissa kriisitilanteissa**Ehdotus**

Keskiryhmä ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

että ne käynnistävät yhteispohjoismaisen selvityksen sen analysoimiseksi, kuinka rajaesteiden syntymistä voidaan ehkäistä ja Pohjoismaiden rajojen sulkeminen estää kriisitilanteissa.

Taustaa

Vapaa liikkuvuus ja passivapaus lienevät Pohjoismaiden suurimpia vahvuuksia. Viime vuosina olemme kuitenkin joutuneet kerran toisensa jälkeen seuraamaan, miten Pohjoismaiden välisiä rajoja on suljettu. Lisäksi on syntynyt uusia rajaesteitä. Monilla alueilla on koeteltu pohjoismaisen perustuslain, Helsingin sopimuksen ydintä.

Vuonna 2019 Pohjoismaiden neuvosto hyväksyi yhteiskuntaturvallisuusstrategian. Strategia nostaa esille Pohjoismaiden välisen yhteiskuntaturvallisuustyön puutteet. Koronakriisi on korostanut näitä puutteita entisestään. Uusia rajaesteitä ovat aiheuttaneet rajatarkastukset, jonot, liikennemuutokset ja junien myöhästymiset sekä rajatyöntekijöille aiheutuneet hankaluudet kotona työskentelyn aiheuttamista sosiaaliturvan ja verotuksen muutoksista. Ennakoimattomat myöhästymiset, täyteen ahdetut junat ja henkilöllisyyden todistaminen laiturilla on tehnyt rajatyöntekijöiden elämästä sietämätöntä.

Tämä katastrofaalinen kehitys on tapahtunut Pohjoismaissa, joissa vuosikymmenten ajan on oltu ylpeitä passiunionista, yhteisistä työmarkkinoista ja koulutusten vastavuoroisesta tunnustamisesta. Pohjoismaissa, joissa me olemme ylpeitä pääministerien visiosta luoda Pohjolasta maailman kestävin ja integroitunein alue.

Mitä "maailman integroituneimmalla alueella" tarkoitetaan? Onko se alue, jossa liikkuvuus on vapaata auringon paistaessa mutta jossa rajat suljetaan heti taivaan vetäytyessä pilveen? Meidän mielestämme ei.

Keskiryhmän mielestä "maailman integroituneimman alueen" tulee hoitaa kriisejä yhteisvoimin vaarantamatta rajat ylittävää yhteistyötä ja toimintaa. Se on alue, joka

ei pakota asukkaitaan valitsemaan kummalla puolella rajaa he haluavat olla kriisin aikana. Alue, jonka yritysten ei tarvitse pelätä rajojen sulkeutumista ja muita odottamattomia ja poikkeuksellisia toimia hätätilanteissa.

Keskiryhmän mielestä Pohjoismaiden tulee hyödyntää koronakriisiä ja saada kansalaiset ja sijoittajat taas luottamaan poliittiseen järjestelmään ja pohjoismaiseen yhteistyöhön. On laadittava pohjoismainen käsikirja tulevaisuuden kriisitilanteita varten.

Keskiryhmä ehdottaakin, että laaditaan selvitys, jonka avulla voidaan ottaa opiksi sekä koronakriisistä että muista kriiseistä, jotka ovat aiheuttaneet merkittäviä rajaesteitä Pohjoismaiden välille viime vuosina. Selvityksessä tulee tarkastella myös rajaesteneuvoston roolia ja mandaattia, ja sen tuloksena tulee asettaa uusia vaatimuksia vapaan liikkuvuuden säilyttämiseksi Pohjolassa.

Digitaalinen ryhmäkokous Rovaniemellä 14. syyskuuta 2020

Anders Eriksson (ÅF)

Anna Kólbrun Árnadóttir (Mifl)

Arman Teimouri (L)

Bertel Haarder (V)

Heidi Greni (Sp)

Janine Alm Ericson (MP)

Jaspur Langgaard (sb)

Joakim Strand (rkp)

Jouni Ovaska (kesk.)

Ketil Kjenseth (V)

Kjell-Arne Ottosson (KD)

Linda Modig (C)

Magnus Ek (C)

Magnus Jacobsson (KD)

Mikko Kinnunen (kesk.)

Mikko Kärnä (kesk.)

Outi Alanko-Kahiluoto (vihr.)

Pirkka-Pekka Petelius (vihr.)

Silja Dögg Gunnarsdóttir (Frfl)

Simon Holmström (HI)

Tore Storehaug (KrF)